

References

1. Заблодська І.В. Структурні зміни в економіці Луганської області. Територіальний розвиток та регіональна політика в Україні / НАН України. ДУ Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України. Львів, 2016. 2018 с.
2. Заблодська І.В., Носкова С.А., Завойських Ю.А. Татарченко О.М. Економічні передумови оновлення та реалізації стратегії розвитку Донецької області на період до 2020 року. Економіка і право. №2 (44). С. 20-31
3. Сайт Луганської обласної військово-цивільної адміністрації. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loga.gov.ua>

Базарна О. В., аспірантка
кафедри регіоналістики і туризму

Оболенський О.Ю., д.е.н., професор
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СЕКТОРАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ

Abstract. Ukraine's European integration-oriented development sets a number of topical challenges for our country. Priority among them are: reforming power relations and major sectors of the economy, defining a strategy for implementing sustainable development principles at national, regional and local levels; maintaining balanced economic and social development of the regions and enhancing their competitiveness. The practical implementation of these tasks requires improvement of the national system of regional governance, implementation of reforms in key sectors of the economy, development of local self-government.

Keywords: public administration, modernization of public administration of sectoral economic development, organizational economic mechanism, regional sectoral management, sectoral development of the region.

Анотація. Розвиток України, орієнтований на європейську інтеграцію, ставить перед державою низку актуальних завдань. Пріоритетного значення серед них набувають: реформування владних відносин та основних секторів економіки, визначення стратегії реалізації принципів стійкого розвитку на національному, регіональному та місцевому рівнях; дотримання збалансованого економічного та

Межі впливу інститутів та владні компетенції в управлінні регіональним розвитком

соціального розвитку регіонів і підвищення їх конкурентоспроможності. Практичне втілення цих завдань потребує удосконалення національної системи регіонального управління, здійснення реформ у ключових секторах економіки, розвитку місцевого самоврядування.

Ключові слова: публічне управління, модернізація публічного управління секторальним розвитком економіки, організаційно-економічний механізм, регіональне секторальне управління, секторальний розвиток регіону.

Проблема дослідження та її актуальність. Нові зовнішні та внутрішні виклики, які постають перед Україною на сьогоднішньому етапі розвитку, вимагають, зокрема, формування нової державної регіональної політики, яка б відповідала сучасним потребам розвитку регіонів і територіальних громад та базувалась на найкращих вітчизняних та світових теоріях і практиках регулювання розвитку регіонів та громад. Важливим завданням при розробленні регіональної політики є вивчення досвіду зарубіжних країн, особливо Європейського Союзу. Регіональна політика в цих країнах успішна, спрямована на згладжування регіональних диспропорцій, розвиток депресивних територій, забезпечення високого рівня конкурентоспроможності їх економіки. Потрібно зазначити, що протягом досить тривалого періоду, несистемність державної політики та діяльності в цій сфері стала однією з важливих причин стримування економічного та соціального розвитку та стабільності в країні, ускладнення умов для зміцнення позицій України в міжнародному економічному співробітництві, повільного здійснення ринкових перетворень на місцях, виникнення та загострення багатьох економічних, технологічних, соціальних, екологічних та інших проблем. [1]

Одним із найважливіших завдань цивілізаційного розвитку суспільства є забезпечення та підвищення рівня публічного управління секторами економіки. На сучасному етапі розвитку України вкрай необхідним є проведення ефективної та виваженої політики щодо модернізації публічного управління секторами економіки, в першу чергу саме системи регіонального публічного управління, спрямованої на вирішення стратегічних завдань економічного та соціального розвитку країни.

Сама по собі модернізація – це перехід від традиційного до міського й індустріального, у перекладі з англійського означає «осучаснення» та передбачає впровадження у суспільство ознак сучасності. Термін модернізація описує велику кількість одночасних змін у різних сферах соціуму.

Необхідність осмислення нинішнього стану розвитку українського суспільства спонукає українських вчених до розгляду окремих аспектів теорії модернізації та застосування її методологічного арсеналу з метою досягнення різних феноменів. У такому сенсі до проблеми модернізації звертаються: В. Андрущенко, В. Бабкін, О. Бабкіна, В. Барков, В. Бебик, В. Воронкова, Є. Головаха, Н.Гражевська, В.

Межі впливу інститутів та владні компетенції в управлінні регіональним розвитком

Журавський, А. Заєць, Б. Канцелярук, В. Кремень, І. Кресіна, Є. Кубко, А. Лузан, О. Лазоренко, С. Макеев.

Зокрема, М. Михальченко тлумачить модернізацію як синонім усіх процесів удосконалення суспільств. Вона розглядається ним як творчо-перетворююча функція розвитку, що є необхідною умовою соціального існування. За припинення модернізації суспільство занепадає і зникає. [2]

П. Штомпка виділяє три значення поняття «модернізація»:

- синонім усіх прогресивних змін, коли суспільство рухається уперед згідно з прийнятою шкалою змін;
- синонім сучасності, коли йдеться про комплекс соціальних, політичних, економічних, культурних й інтелектуальних трансформацій, котрі мали місце на Заході з XVI ст. і досягнули свого апогею у XIX—XX ст.;
- зусилля слаборозвинених або відсталих суспільств, спрямовані на те, щоб наздогнати провідні, найрозвиненіші країни. [3]

Існує визначення «Модернізація – це як перехід від традиційного аграрного суспільства до світського, міського й індустріального». Переважною більшістю теоретиків розглядається як соціальний та цивілізаційний процес спрямованої трансформації суспільств, який розгортався протягом XVI–XX ст.

Енциклопедія житлово-комунальної сфери дає наступне визначення модернізації - (від франц. modernisation – оновлення) – 1. Заміна, вдосконалення чого-небудь відповідно до сучасних вимог і смаків. 2. Надання минулому невластивих йому сучасних рис; осучаснення. 3. Вдосконалення, переробка відповідно до вимог якості та дизайну, технічних умов з урахуванням екологічних чинників. [4].

Основними принципами модернізації секторів економіки є:

1. спільна відповідальність держави та органів місцевого самоврядування за якісне виконання програм реформування і розвитку секторів економіки, забезпечення населення послугами відповідно до державних соціальних стандартів;
2. доступність для всіх верств населення послуг, що відповідають вимогам державних стандартів;
3. формування та дотримання державних соціальних стандартів (норм і нормативів) у відповідних секторах економіки;
4. створення умов для прозорого та незалежного державного регулювання у секторах економіки, захисту прав споживачів, налагодження зворотного зв'язку із суспільством;
5. забезпечення ефективного використання людських, грошових та матеріальних ресурсів;
6. створення рівних умов для всіх суб'єктів господарювання і споживачів на ринку послуг;

Межі впливу інститутів та владні компетенції в управлінні регіональним розвитком

7. технічне переоснащення секторів на основі широкого застосування вітчизняних і зарубіжних науково-технічних досягнень;

8. гласність, громадський контроль, прозорість та участь громадян у прийнятті рішень, інформування населення органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень щодо основних принципів та завдань державної політики у відповідній сфері.

Методи дослідження. В умовах ринку підґрунтям ефективного господарювання країни стає надання більшої самостійності її регіонам, насамперед у сфері вирішення повсякденних питань місцевого розвитку. Процеси реформування всієї системи публічного управління передбачають дедалі активніше залучення широких верств суспільства до управління розвитком своїх громад. Цього вимагають і такі явища як становлення інститутів громадянського суспільства, оптимізація системи місцевого самоврядування, зміни на регіональному рівні управління.

Сутністю модернізації публічного управління секторальним розвитком економіки на регіональному та місцевому рівнях є підвищення якості надання послуг і, як результат, сприяння підвищенню рівня життя населення. Вона спрямована на досягнення визначених завдань з умовою ефективного використання природних, фінансових і трудових ресурсів, соціальної інфраструктури, реалізацію розроблених проєктів. Процес регіонального публічного управління секторальним розвитком економіки може бути побудований на основі узагальненої моделі процесів публічного управління, а саме:

«актуалізація інтересу та/або проблеми, виникнення протиріччя та/або проблеми – усвідомлення протиріччя та/або проблеми суб'єктом громадянського суспільства – формування публічної політики – легітимізація публічної політики – формування на її основі державної політики (програми/проєкту) – реалізація державної політики (програми/проєкту) – моніторинг і контроль за реалізацією державної політики (програми/проєкту) – публічний аудит публічного управління суб'єктами публічної сфери та громадянського суспільства». [5]

Вихідні дані, які використовуються в процесі виконання дослідження. Об'єктом регіонального управління традиційно виступає регіональний комплекс, особливостями якого є: наявність певних територіальних меж, інфраструктурного забезпечення (дороги, комунікації, житлово-комунальні мережі тощо), певна консервативність економічного розвитку, викликана спеціалізацією виробництва. Регіональний комплекс відрізняється багатофункціональністю, багатоієрархічністю та чутливістю до впливу дії ризиків як внутрішнього, так і зовнішнього походження. У середньо - та довгостроковій перспективі це зумовлює потребу в модифікації державної регіональної політики та системи регіонального управління з метою їх адаптації до викликів, які супроводжують розвиток регіональних комплексів країни. [6]

Межі впливу інститутів та владні компетенції в управлінні регіональним розвитком

Багатолітній досвід реалізації Україною реформ публічного управління, у тому числі на регіональному рівні, свідчить, що їх призначення, як і в країнах Європи, полягало в децентралізації та деконцентрації повноважень і завдань місцевих органів виконавчої влади і інститутів місцевого самоврядування з метою забезпечення сталого економічного та соціального розвитку відповідних територій та інтересів місцевого населення відповідно до принципу субсидіарності.

Результати дослідження. Модернізація системи організації влади в Україні, у тому числі на регіональному рівні, на принципах децентралізації та деконцентрації є необхідною умовою для стабілізації економічної та соціальної ситуації в країні і навіть збереження її суверенітету. [7]

Сьогодні в Україні в основному сформовано все необхідне законодавство для регіонального розвитку, що відповідає кращим європейським стандартам.

Формування і реалізація державної регіональної політики базується на інтегрованому підході, який передбачатиме поєднання таких складових частин:

секторальної — підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів шляхом оптимізації і диверсифікації структури економіки, забезпечення ефективної спеціалізації регіонів з пріоритетним використанням власного ресурсного потенціалу;

територіальної (просторової) — досягнення рівномірного та збалансованого розвитку територій, розвиток міжрегіонального співробітництва, запобігання поглибленню економічних та соціальних диспропорцій шляхом формування “точок зростання”, активізації місцевої економічної ініціативи та зміцнення потенціалу сільської місцевості, забезпечення економічної та соціальної єдності і рівномірності розвитку регіонів з метою створення рівних умов для розвитку людини;

управлінської — застосування єдиних підходів до формування і реалізації політики регіонального розвитку, створення єдиної системи стратегічного планування та прогнозування розвитку держави і регіонів, оптимізація системи територіальної організації влади.

Власна імплікація отриманих результатів дослідження. Одним з найважливіших завдань сучасного періоду розвитку держави є забезпечення та підвищення рівня регіонального публічного управління секторальним розвитком економіки. Зміна завдань, функцій та повноважень центральних і місцевих органів виконавчої влади має базуватися на аналізі реального стану справ.

Подальшого дослідження потребують механізми регіонального публічного управління в секторах економіки, а саме організаційно-економічний механізм на прикладі житлово-комунального господарства. Від рівня розвитку житлово-комунального господарства залежить становлення соціально орієнтованої економіки, тому що через неї реалізуються інтереси кожної людини.

Список літературних джерел:

1. Інструменти регіонального розвитку в Україні : навч. посіб. / О. В. Берданова та ін. ; за ред. В. М. Вакуленка, О. В. Берданової. – К. : НАДУ, 2013. – 286 с., С.13.
2. Михальченко М. Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы. – К., 2001. – С. 39.
3. Штомпка П. Социология социальных изменений. – М., 1996. – С. 170-171.
4. Наукове видання. Енциклопедія житлово-комунальної сфери, за редакцією Романа Дяківа. К. – 2007, ТзОВ «КНИГОДРУК», С.512.
5. Оболенський О.Ю. Публічне управління: цивілізаційний тренд, наукова теорія і напрям освіти. Публічне управління: шляхи розвитку : матеріали наук.-практ. Конф. За міжнар. Участю (Київ, 26 листоп. 2014р.) : у 2 т. / [за наук. ред. Ю.В. Ковбасюка, С.А. Романюка, О.Ю. Оболенського]. – К.: НАДУ, 2014. – Т.1. – 150 с. (С.3 – 10).
6. Основи регіонального управління в Україні : підручник // авт.-упоряд. : В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін.; за заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2012. – 576 с. (С.35-37).
7. Тютюнник І. Проблеми реформування публічного управління на регіональному рівні в Україні // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2017. – Вип. 1 (32). – С 103. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua /vidavnictvo/2017/2017_01\(32\)/17.pdf](http://www.dridu.dp.ua /vidavnictvo/2017/2017_01(32)/17.pdf)

Бахур Н.В., головний консультант
Центру регіональних досліджень
відділу регіональних стратегій

Національний інститут стратегічних досліджень

ПРИСКОРЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ (ДФРР)

Ключові слова: регіональний розвиток, ОТГ, інфраструктура, місцеві бюджети, інвестиції.

Головною метою діяльності ДФРР є прискорення соціально-економічного розвитку регіонів. Кошти ДФРР є одним із інструментів фінансування місцевого розвитку.

Державний фонд регіонального розвитку спеціально створений для опосередкування державного бюджетного фінансування проєктів регіонального